

סטודנטים לתארים מתקדמים לא הוכרו כעובדי הטכניון

בית הדין האזורי לעבודה פסק כי לא מתקיימים יחסי עבודה בין סטודנטים מקבלי מלגות לבין הטכניון

מאת אורנה נירנפלד

בית הדין לעבודה בחיפה פסק השבוע כי אין להכיר בסטודנטים לתארים מתקדמים בטכניון אשר קיבלו מלגת לימודים כעובדי די המוסד.

בתום ארבע שנים של התדיינויות משפטיות, פסקה שופטת בית הדין האזורי לעבודה בחיפה, מיכל נעים-דיבנר בהחלטת עקרונית ובעלת השלכות לכלל מוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ, כי יש לדחות את תביעתם של חמישה סטודנטים לתארים גבוהים מקבלי מלגות להכיר בהם כעובדי הטכניון.

במסגרת לימודים לתארים גבוהים בטכניון נרשמים הסטודנטים להתנסות בפעילות מחקרית. התובעים טענו בתביעה כי המחקר אותו ביצעו במסגרת לימודיהם היה למעשה עבודה אשר בוצעה לתועלת הטכניון ואשר צריכה לזכות אותם בשכר ובתנאים מעובדים לכל דבר.

בית הדין האזורי לעבודה דחה את התביעה וקבע כי המחקר בוצע כחלק ממהלך לימודיהם של הסטודנטים ועל כן אין מקום לקבוע כי התקיימו יחסי מעביד-עובד בין התובעים לבין הטכניון.

בהחלטתו זו קיבל למעשה בית הדין האזורי לעבודה את עמדת באי כוח הטכניון עורכי הדין גילת יוזל-סבן ושחר הופמן, שותפים במשרד עורכי הדין בן ארי פיש סבן ושות' וקבע כי "בין הצדדים התקיימו יחסי אותנטיים ולגיטימיים של הוראה בין סטודנט לבין מוסד להשכלה גבוהה בסימום וככל שעמדו בדרישות האקדמיות קיבלו התובעים תואר אקדמי לא מצאנו כל הצדקה בדין

להתערב במערכת יחסים חוזית זו ולקבוע תחתיה מערכת חוזית אחרת", נרשם בהחלטה.

התביעה הוגשה לפני כארבע שנים ביוזמת ראשי ארגון הסטודנטים לתארים גבוהים בטכניון אשר היה בתחילה צד לתביעה. בשלב מסוים התפרק הארגון והתביעה הפכה לתביעה פרטית של חמישה סטודנטים, תלמידי מידים בלימודים לתואר שני ושלישי במסלול מחקרי אשר קיבלו מלגה במהלך לימודיהם. לטענתם, הם ביצעו עבודה לתועלת הטכניון

וכי תשלום המלגה היה למעשה שכר עבור עבודתם.

בהתאם לשיטת חלוקת המלגות בטכניון, סטודנט לתואר גבוה מקבל בין 5-1 מנות מלגה. סטודנט המקבל חמש מנות מלגה אינו משלם שכר לימוד והוא מחויב בהקדשת זמן מלאה למחקר באופן זה שנאסר עליו לעבוד פרט לביצוע עבודת הוראה בטכניון.

יצוין כי להבדיל מן המחלוקת בין הטכניון לתובעים באשר למהותו של המחקר שמבצעים הסטודנטים, בכל הנוגע לעבודת ההוראה אין מחלוקת כי מדובר בעבודה לכל דבר עליה משולם שכר בהתאם להוראות הסכם קיבוצי שנחתם בין הטכניון לבין ארגון סגל ההוראה.

באי כוח הטכניון טענו כי מלכתחילה ההתקשרות בין המלגאים למוסד הטכניון נועדה למטרה לימודית ולא לצורך ביצוע עבודה. המחקר המבוצע על ידי הסטודנטים מתבצע תחת הנחייתו הצמודה של מנחה מטעם הטכניון ולמעשה במהלך ביצוע המ

עו"ד גילת יוזל-סבן
צילום: יוליה

חקר לומדים הסטודנטים איך להיות חוקרים.

בית הדין האזורי לעבודה קיבל כאמור עמדה זו תוך שהוא קובע שהתכנות לית המקורית של ההתקשרות לא נועדה לביצוע עבודה לתועלת הטכניון, ושלו היה הטכניון זקוק לחוקרים, לא הייתה כל מניעה להעסיק חוקרים בשכר במקום סטודנטים אשר מתחלפים שוב ושוב.

עמדת הטכניון כפי שהתקבלה על ידי בית הדין היא כי המלגה משולמת לסטודנטים כתמריץ שיאפשר להם להתפנות באופן מלא ללימודיהם וכי הרווח המרכזי של הסטודנטים ממהלך לימודיהם הוא ההכרה האקדמית. לכן, ההתקשרות לא נועדה מלכתחילה לצורך ביצוע עבודה תמורת שכר.

עו"ד הופמן מסביר: "הטכניון הינו מוסד להשכלה גבוהה והלימודים לתואר שני ושלישי מכשירים את הדרך הבאה של החוקרים. מדובר בהליך הכשרה ארוך אשר בסופו מקבלים התלמידים הכרה אקדמית בגין המסלול הלימודי שעברו. המלגה משולמת לסטודנטים מצטיינים על מנת לאפשר להם להתפנות ללימודיהם. בית הדין הכיר בכך שזו מהותה הבסיסית של ההתקשרות בין הטכניון לתלמידיו והבהיר באופן ברור כי אף אם למחקר המתבצע במהלך הלימודים ישנו ערך מוסף, אין מדובר בעבודה המבוצעת לתועלת הטכניון ולא מתקיימים בין הצדדים יחסי עבודה".